

آبله مرغان چیست؟ آبله مرغان از بیماری های شایع دوران کودکی بخصوص سنین زیر ۱۲ سال می باشد. این بیماری یک عفونت ویروسی است که با تب و راش پوستی همراه با خارش در سرتاسر بدن همراه است.

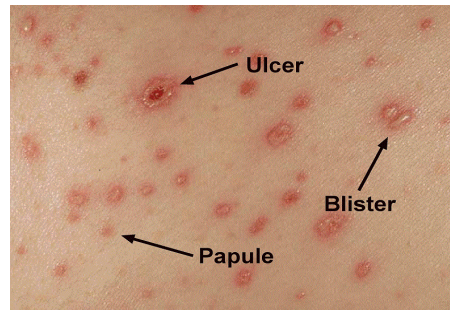
آبله مرغان توسط **ویروس واریسلا زوستر (VZV)** ایجاد می شود. این ویروس همچنین می تواند یک ضایعه پوستی دردناک به نام **زونا (هرپس زوستر)** در سنین بالا ایجاد کند. بدین صورت که بعد از ابتلا اولیه به بیماری آبله مرغان این ویروس در سیستم عصبی فرد برای همیشه باقی می ماند و بعداً تحت شرایطی به صورت زونا نمایان می شود.

علائم آبله مرغان در کودکان کدامند؟

- تب ۱۰۲ درجه فارنهایت (۳۸.۹ درجه سانتی گراد) یا بالاتر
- از دست دادن اشتها یا **مشکل در تغذیه کودک و نوزاد**
- خواب آلودگی یا خواب بیشتر از حالت عادی
- تحریک پذیری یا بی قراری
- بثورات در یک یا هر دو چشم
- بثوراتی که در لمس احساس گرما می کند
- گرفتگی گردن / سرفه شدید
- استفراغ
- ضریان قلب سریع
- مشکل در تنفس
- لرزش عضلات

علائم آبله مرغان کودکان معمولاً به طور ناگهانی ظاهر می شود. ۱ تا ۲ روز پس از بروز بیماری بثورات قرمز رنگ با گروه هایی از تاول های خارش دار و پر از مایع روی صورت، قفسه سینه یا شکم بوجود می آید. سپس این بثورات به سرعت در سراسر بدن پخش می شود. چند روز اول ابتلا به این بیماری از نظر پوسته شدن تاول ها، تشکیل دلمه و بیشترین حالت خارش بدترین روزها هستند. چرا که وقتی تاول ها پر از مایع هستند، مواد شیمیایی آزاد می کنند که باعث خارش پوست می شود. وقتی تاول ها بهبود می یابند، ماده شیمیایی آزاد نمی شود و سوزش و خارش پوست کاهش می یابد.

آیا آبله مرغان کودکان واگیردار است؟ آبله مرغان کودکان شدیداً واگیردار است و از ۲ روز قبل از شروع ضایعات پوستی تا وقتی که تمام تاول ها خشک شوند احتمال سرایت و انتقال بیماری وجود دارد. هر بچه ای که یکی از اعضای خانواده اش آبله مرغان گرفته باشد به احتمال زیاد مبتلا خواهد شد (اگر تا آن زمان مبتلا نشده باشد) و علائم آن بعد از گذشت ۲ هفته از ابتلای نفر اول نمایان می شود. همچنین فرد مبتلا به زونا می تواند موجب انتقال آبله مرغان (اما نه زونا) به سایر افرادی که مبتلا به آبله مرغان نشده اند بشود.

فرد مبتلا به آبله مرغان به روش های مختلفی ویروس را منتقل می کند:

- از راه قطرات ریز تنفسی معلق در هوا با سرفه کردن و یا عطسه کردن
- از راه مخاطات، بزاق دهان یا مایع خارج شده از تاول ها

از آنجا که آبله مرغان کودکان یک بیماری بسیار مسری است، کودک مبتلا به این بیماری باید تا ناپدید شدن کامل ضایعات پوستی و از آنجایی خشک شدن کامل تاول ها در خانه بماند و استراحت کند که معمولاً این دوره حدود ۱۰ روز طول می کشد.

عوارض آبله مرغان در نوزادان و کودکان چیست؟

- کم آبی بدن
- عفونت های باکتریایی پوست یا بافت های نرم
- زخم دائمی پوست (**معمولاً فقط در صورت خراشیدگی لکه ها**)
- پنومونی
- التهاب مغز (**آنسفالیت**)
- التهاب بافت های اطراف مغز و ستون فقرات (**مننژیت**)
- التهاب سایر قسمت های بدن از جمله کلیه ها، پانکراس، مفاصل، مخچه (**بخشی از مغز که هماهنگی، تعادل را کنترل می کند**) بیضه ها، چشم ها، آپاندیس
- سندرم ری: سندرم ری یک بیماری نادر است که با عوارض جدی مانند تورم و آسیب مغزی همراه است. استفاده از آسپرین برای درمان عفونت های ویروسی (مانند آبله مرغان) با این بیماری مرتبط است. کودکان و نوزادان در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به سندرم ری هستند، بنابراین اگر کودک یا نوزاد آبله مرغان (یا هر عفونت ویروسی دیگری) دارد، نباید به آن ها آسپرین داده شود. چه کسانی بیشتر از بقیه در معرض خطر عوارض آبله مرغان قرار دارند؟
- نوزادان متولد شده از مادران مبتلا به آبله مرغان
- کودکان در حال درمان با داروهای تضعیف کننده سیستم ایمنی
- افرادی که مشکلات سیستم ایمنی دارند
- بیماران مبتلا به سرطان خون و زنان باردار

این افراد برای کاهش شدت بیماری می توانند داروی واریسلا زوستر ایمونوگلوبولین (VZig) دریافت کنند.

آبله مرغان در کودکان چگونه تشخیص داده می شود؟

پزشکان اغلب با مشاهده ضایعات واضح پوستی آبله مرغان کودکان را تشخیص می دهند. اگر فکر می کنید فرزندتان مبتلا به این بیماری شده است باید به پزشک مراجعه کنید. اما قبل از مراجعه منشی مطب را از این مساله آگاه کنید. خیلی مهم است که بچه های دیگر در معرض آبله مرغان قرار نگیرند. علاوه بر این عوارض ناشی از آبله مرغان کودکان ممکن است برای بعضی از بچه ها خطرناک تر باشد.

درمان آبله مرغان در کودکان چگونه انجام می شود؟ این بیماری ریشه ویروسی دارد پس آنتی بیوتیک به درمان آن کمکی نمی کند. اما در مواردی که کودک تاولها را دستکاری کند و یا آن ها را در اثر خاراندن خراش دهد و عفونی شوند، آنتی بیوتیک هم لازم است. به منظور درمان آبله مرغان در کودکان ممکن است یک داروی ضد ویروس تجویز شود. انتخاب نوع دارو به عوامل زیر بستگی دارد:

- میزان سلامتی و سن بچه
- میزان عفونت
- زمان درمان

آیا می توان کودک را در برابر آبله مرغان واکسینه کرد؟

مادرانی که قبلا آبله مرغان داشته اند ایمنی خود را در دوران بارداری به فرزند خود منتقل می کنند. از این رو اکثر نوزادان تازه متولد شده مصونیت موقتی را به ارث می برند که ممکن

است از چند هفته تا چند ماه ادامه یابد. بنابراین به ندرت اتفاق می افتد که یک نوزاد تازه متولد شده به آبله مرغان مبتلا شود. با این حال، **کودکان ۱۲ ماهه یا بزرگتر** می توانند واکسن آبله مرغان را دریافت کنند.

چطور می توان به بهتر شدن کودک کمک کرد؟ والدین برای بهتر شدن ناراحتی و خارش ناشی از آبله مرغان در کودکان می توانند موارد متعددی را رعایت کنند:

- **چند روز اول از کمپرس آب سرد استفاده شده و هر ۳ تا ۴ ساعت بچه را با آب ولرم حمام شود.**
- **از محصولات حمام حاوی جو دو سر، که می توان از سوپر مارکت ها و داروخانه ها تهیه نمود، برای کاهش خارش استفاده شود.**
- **بدن کودک به آرامی خشک شود و حوله محکم روی پوست کشیده نشود.**
- **لوسیون کالامین روی تاول ها قرار داده شود. (برای صورت و دور چشم ها از این لوسیون استفاده نشود)**
- **طبق نظر پزشک متخصص اطفال از کرم های مسکن برای استفاده در ناحیه تناسلی استفاده شود.**
- **طبق نظر پزشک متخصص اطفال از داروهای خوراکی بدون نسخه برای کاهش خارش استفاده شود.**

برای جلوگیری از خراشیدن پوست بهتر است موارد زیر رعایت شود:

- دست های کودک به هنگام خواب با دستکش پوشانده شود تا از خراشیده شدن تاول ها جلوگیری گردد. ناخن کودک کوتاه و تمیز نگه داشته شود.

اگر تاول ها در دهان کودک پدیدار شده اند: از غذا های سرد، نرم و ملایم استفاده شود و از غذاهای شور و اسیدی مانند، آب پرتقال و چوب شور پرهیز شود. میتوان به منظور کاهش درد ناشی از آبله مرغان به کودک استامینوفن داد.

چه موقع باید با پزشک متخصص کودکان و نوزادان تماس بگیرید؟ اکثر عفونت های ویروسی به درمان ویژه ای نیاز ندارند. ولی در برخی موارد فرد مبتلا به آبله مرغان با مشکلاتی مواجه می شود که در این صورت حتما باید به پزشک متخصص کودکان و نوزادان مراجعه شود.

- تب بیشتر از ۴ روز
- سرفه شدید و یا مشکل در تنفس
- خروج چرک از ضایعات پوستی (**مایع غلیظ و زرد رنگ**) و قرمزی، گرمی، تورم و درد در این ضایعات
- سردرد شدید
- خواب آلودگی و اختلال در بیدار شدن از خواب
- اختلال در نگاه کردن به نور
- اختلال در راه رفتن
- گیج بودن
- **استفراغ کردن کودک و نوزاد**
- احساس بیماری شدید
- سفتی گردن

تهیه کننده : فاطمه جعفری ثانی

(سوپروایزر آموزش سلامت)

ویرایش دوم بهمن ۱۴۰۲

